

Susa Junnola/ Sitra

Kiertotalouspaketti katsoo koko elinkaarta

Euroopan komission uusi kiertotalouspaketti keskittyy yhdyskuntajätteisiin, mutta tavoittelee myös entistä kestävämpää tuotantoa.

■ ELINA SAARINEN

Euroopan komissio julkisti joulukuun alussa (2.12.2015) uuden tiedonantonsa kiertotalouspaketista. Se korvaa paketin, jonka komissio veti viime vuoden alussa pois käsittelystä ja jonka tilalle komissio lupasi sorvata entistä kunnianhimoisemman aloitteen.

Kiertotalous on saamassa 5,5 miljardin euron rahoituksen EU:n koheesiorahastosta ja lisäksi Horizon2020-ohjelmasta vielä 650 miljoonan euron potin.

Komissio haluaa ohjata yhteiskuntaa lineaarisesta kulutusmallista materiaalien ja resurssien viisaaseen ja kestäväan käyttöön. Kiertotalouspakettiin sisältyykin jätehuollon lisäksi mm. kestävä tuotantoa, teollisia symbiooseja ja tuotesuunnittelua sekä kestävä kuluttamista koskevia ehdotuksia.

Ecodesign-direktiiviin komissio haluaa lisätä tuotteiden kestävyden, korjattavuuden ja kierrätettävyyden kriteereitä. Tuottajavastuu laajenee koskemaan myös tuotteen elinkaaren loppuvaihetta.

Jätteen sijoittamista kaatopaikalle on tarkoitus vähentää 10 prosenttiin vuoteen 2030.

◀ Ministeri Kimmo Tiilikainen on tyytyväinen siihen, että ravinteiden kierrätys on kiertotalouspaketissa niin hyvin mukana. ”Kiitokset varapuheenjohtaja Kataiselle valmistelu- vaiheen yhteistyöstä. Kiertotalouspaketti antaa selkänöjää, luo liiketoimintamahdollisuuksia ja tukee Suomen hallituksen tavoitteita”, Tiilikainen sanoo. Ministeri osallistui joulukuussa Sitran kiertotalousseminaariin.

Eduskunnan kanta kevään aikana

Euroopan komission toimintaohjelma kiertotaloudesta sisältää suunnitelman toimenpiteistä parille seuraavalle vuodelle. Lisäksi kiertotalouspakettiin kuuluu kuuden jätteenalan direktiivin muuttaminen.

Komissio valmistelee myös *jätteet ja energia* -tiedonantoa sekä biomassan kestävyyskriteereitä koskevaa tiedonantoa. Ne valmistuvat tämän vuoden aikana.

Jokainen jäsenmaa esittää oman kantansa komission esitykseen. Ympäristöministeriö on kuullut joulutammikuussa ympäristö- ja jätteenalan keskeisiä sidosryhmiä näiden mielipiteistä.

Valtioneuvosto on juuri tehnyt jättedirektiiviehdotuksista U-kirjelmän ja komission tiedonannosta E-kirjelmän eduskunnalle. Eduskunta muodostaa oman kantansa esitykseen kevään aikana.

EU:n ympäristötyöryhmä on aloittanut jättedirektiiviehdotusten käsittelyn jo tammikuussa. Tuore puheenjohtajamaa Alankomaat informoi jäsenmaita direktiivien valmistelusta kesäkuun ympäristöneuvoston kokouksessa. Samassa kokouksessa hyväksyttiin myös jäsenmaiden päätelmät komission toimenpidesuunnitelmasta. Kiertotalouspakettia käsitellään myös EU:n kilpailukykyneuvostossa.

Kiertotalouspaketin valmistelun etenemistä voi seurata ympäristöministeriön *jäteosio*-nettisivujen kautta. ■

Komissio aikoo selvittää, kuinka tuotteiden takuu-aikaa voitaisiin pidentää ja estää sellainen tuotanto, jossa tuotteet suunnitellaan vanhentumaan ja rikkoutumaan nopeasti.

Lisäksi komissio haluaa uusi-oraa-aineille ja kierrätystuotteille kuten kierrätysravinteille ja -lannoitevalmisteille toimivat markkinat.

Erityistä huomiota komissio kiinnittää muovijätteeseen, ruokajätteeseen, biomassaan sekä kriittisiin raaka-aineisiin.

Kiertotalouspaketti keskittyy jätteen kokonaismäärän sijasta

lähinnä yhdyskuntajätteisiin.

Yhdyskuntajätteen kierrätystavoite tiukentuu 60 prosenttiin vuonna 2025 ja 65 prosenttiin vuonna 2030. Jätteen sijoittamista kaatopaikalle on tarkoitus vähentää 10 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Nämä tavoitteet ovat erittäin kovia, sillä EU:ssa on jäsenmaita, joissa kaatopaikalle viedään yhä lähes kaikki yhdyskuntajäte. Komissio antaisikin huonoiten pärjänneille maille lisäaika.

Suomessa kaatopaikalle meni viimeisimmän Tilastokeskuksen tilaston mukaan enää 17 prosenttia yhdyskuntajätteistä vuonna 2014.

Kierrätyksessä Suomen on tehtävä merkittäviä muutoksia jätehuoltojärjestelmäänsä, sillä Suomen olisi jotenkin onnistuttava kaksinkertaistamaan kierrätyksensä vajaan kymmenessä vuodessa. Tässä on tekemistä, sillä kierrätysaste on madellut 32–35 prosentin tuntumassa jo pitkään.

Kierrätyksen laskentaan uusi ohje

Komissio aikoo harmonisoida myös sitä, kuinka kierrätys määritellään ja miten se lasketaan eri maissa. Kierrätysprosentit tulisi laskea lopulliseen kierrätysprosessiin menevästä jättemäärästä painon mukaan (input).

Myös jätteenpolton tuhasta kierrätetty metalli voitaisiin laskea kierrätysprosenttiin mukaan.

”Suomen huolet kuultiin”

Maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikaisen** mukaan komission paketti antaa Suomen kiertotalouden kärkihankkeelle vahvan selkänöjan.

”Suomen kannalta komission ehdotus on huomattavasti parantunut aiempaan ehdotukseen nähden. Suomen esittämiä huolia ja ehdotuksia on monilta osin otettu huomioon ja painopistettä on siirretty jättopolitiikasta laajemmin kiertotalouden edistämiseen”, Tiilikainen näkee. ■

Pakkausmateriaaleille kovat kierrätystavoitteet

■ Pakkausmateriaaleille komissio esittää uusia uudelleen- käyttö- ja kierrätystavoitteita. Nämä ovat:

- Muovipakkausjätteestä valmistettava uudelleen käyttöön tai kierrätettävä 55 % vuoteen 2025 mennessä
- Puupakkausjätteestä 60 % vuoteen 2025 mennessä ja 75 % vuoteen 2030 mennessä
- Metalleista, lasista, paperista ja kartongista 75 % vuoteen 2025 ja 85 % vuoteen 2030 mennessä ■